

TILSYNS- RAPPORT

2021

Sámi allaskuvla / Samisk høgskole

Periodisk tilsyn med systematisk kvalitetsarbeid

NOKUT – Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen – er et faglig uavhengig forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet.

NOKUTs samfunnsoppdrag, oppgaver og faglige uavhengighet er definert i universitets- og høyskoleloven og er nærmere spesifisert i forskrifter. I tillegg utfører NOKUT tilsyns- og forvaltningsoppgaver etter delegasjon fra departementet.

Formålet med NOKUTs virksomhet er å sikre og fremme kvalitet i utdanning ved

- å føre tilsyn med, informere om og bidra til å utvikle kvaliteten i norsk høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning
- å godkjenne og informere om utenlandsk utdanning og informere om mulighetene for godkjenning av utenlandsk utdanning og kompetanse i Norge

NOKUTs arbeid skal bidra til at samfunnet kan ha tillit til kvaliteten i norsk høyere utdanning, høyere yrkesfaglig utdanning og godkjent høyere utenlandsk utdanning.

NOKUT bruker årlig rundt 900 sakkyndige i akkrediteringer, tilsyn, evalueringer, godkjenning av utenlandsk utdanning og prosjekter.

Du kan lese mer om arbeidet vårt på nokut.no.

NOKUT er sertifisert som miljøfyrtårn

Institusjon	Samisk høgskole
Sakkyndige	Halvor Austenå (leder), Erlend Søybe Grønvold, Trine Karlsen og Andreas de Neergaard
Dato for vedtak	22.04.21
NOKUTs saksnummer	19/08198

© NOKUT Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal NOKUT oppgis som kilde.

Forord

NOKUT fører tilsyn med kvaliteten i høyere utdanning og skal bidra til kvalitetsutvikling ved institusjonene. Dette gjør vi blant annet gjennom å føre tilsyn med institusjonenes systematiske kvalitetsarbeid. Alle norske universiteter og høyskoler er pålagt å ha dokumenterte interne systemer for kvalitetssikring av utdanningen. Det skal ikke gå mer enn åtte år mellom hvert tilsyn med en institusjons systematiske kvalitetsarbeid.

Denne tilsynsrapporten består av innstillingen fra den sakkyndige komiteen (kapittel 1–5) og Samisk høgskoles uttalelse til den sakkyndige komiteens vurderinger (kapittel 6). Disse dokumentene var grunnlaget for behandlingen i NOKUTs styre 22. april 2021, hvor følgende vedtak ble fattet:

Det systematiske kvalitetsarbeidet ved Samisk høgskole er tilfredsstillende: Alle krav i universitets- og høyskoleloven §§ 1-6 og 4-3 (4), studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2) og studietilsynsforskriften § 4-1 er oppfylt.

Den sakkyndige komiteen hadde følgende sammensetning:

- Halvor Austenå, tidligere viserektor, Universitetet i Sørøst-Norge (komitéleder)
- Erlend Søybye Grønvold, student, Universitetet i Bergen
- Trine Karlsen, professor og dekan, Nord universitet
- Andreas de Neergaard, professor og prodekan, Københavns universitet

Den sakkyndige komiteen har vurdert det systematiske kvalitetsarbeidet ved Samisk høgskole basert på skriftlig dokumentasjon fra institusjonen og besøk ved institusjonen 19. og 20. oktober 2020. Komiteen leverte sin innstilling 12. februar 2021.

Seniorrådgiver Birgitte Ulvevadet, seniorrådgiver Camilla Oppegård og seniorrådgiver Agnethe Nilstad har vært NOKUTs saksansvarlige i tilsynet. NOKUT ønsker å takke den sakkyndige komiteen for vel utført arbeid. NOKUT vil også takke alle ansatte og studenter ved Samisk høgskole som har bidratt til komiteens arbeid gjennom å dokumentere kvalitetsarbeidet, delta på intervjuer og annet.

Oslo, 22. april 2021
Kristin Vinje

Innhold

Abstract	5
1 Om tilsynet ved Samisk høgskole.....	6
2 Om Samisk høgskole og organisering av kvalitetsarbeidet	7
2.1 Om Samisk høgskole	7
2.2 Organisering av kvalitetsarbeidet	8
3 Vurderinger og konklusjoner for de enkelte kravene	11
3.1 Universitets- og høyskoleloven	11
Kvalitetssikring.....	11
Læringsmiljø	13
3.2 Studiekvalitetsforskriften	15
Krav til systematisk kvalitetsarbeid – periodiske evalueringer	15
3.3 Studietilsynsforskriften	17
Strategi og kvalitetsområder	17
Forankring og kvalitetskultur.....	19
Ordninger for systematisk kontroll.....	23
Systematisk innhenting av informasjon	25
Bruk av kunnskap fra kvalitetsarbeidet	28
Vurdering og utvikling av institusjonens studieportefølje	30
4 Komiteens konklusjon for institusjonens systematiske kvalitetsarbeid	32
5 Vedlegg til komiteens innstilling til NOKUT.....	33
6 Institusjonens uttalelse til komiteens innstilling	34

Abstract

Sámi University of Applied Sciences

Since 2003 every Norwegian higher education institution has been subject to external quality assurance of its quality work, conducted by the Norwegian Agency for Quality Assurance in Education (NOKUT) in compliance with the European Standards and Guidelines 2015 (ESG) Part 2. A successful completion of the institutional quality assurance audit, based on the *Act relating to universities and university colleges* as well as the *Ministerial Quality Assurance Regulations* and NOKUT's *Academic Supervision Regulations*, is a prerequisite for the institutions to continue their operations.

The reviews are carried out by expert committees appointed by NOKUT and are based on comprehensive documentation submitted by the respective institution regarding their strategy, setup and implementation of the internal quality assurance systems and quality work. An examination of the documentation is followed by an on-campus site visit where key actors from the institution are interviewed, such as heads of the institution and its various departments, relevant faculty members, administrative staff and students. In 2020, due to the COVID-19 pandemic, all site visits were replaced by digital meetings over 2 to 3 days.

Sámi University of Applied Sciences (SUAS) is an accredited university college with an explicit focus on Sami language and culture. SUAS offers five bachelor's, five master's and one Ph.D, and the programmes offered include among others teacher education, journalism, studies in Sámi language and literature, Sámi nursing education and Sámi Traditional and Applied Arts (handicraft). Their vision is to become a Sámi and Indigenous University, where Sámi is heard and written daily, and the values and mindset of Sámi and other indigenous peoples are in focus. The university had 173 students and a faculty consisting of 37 full time equivalents in 2019.

In 2020 SUAS underwent an external periodic review for the third time. The expert committee concluded that SUAS quality assurance system and its quality work met all the formal requirements set by the legal framework for universities and university colleges in Norway. The internal quality assurance system plays an active role in the quality work at the institution. The system is intended to promote a quality culture among students and staff members and serves as a tool to continuously assure the quality of education.

The expert committee noted that SUAS has worked hard to improve the quality culture at the institution. This work included reorganisation of the department structure, a strengthening of the management at all levels in the organisation and implementation of more meeting-points between staff members and between staff and students. The expert committee also commend SUAS for their persistent effort to develop their programmes and courses in accordance with their strategic goals.

The committee provided several suggestions for further developing the institution's quality assurance system and their quality work. The recommendations include among others a further systematisation and formalisation of the existing informal procedures that are already well rooted in the quality work, such as procedures of accreditation and re-accreditation, strategic development of the programmes and courses, feedback and follow-up from students and staff members.

1 Om tilsynet ved Samisk høgskole

Samisk høgskole / Sámi allaskuvla ble 15. oktober 2019 bedt om å sende inn dokumentasjon på hvordan kvalitetsarbeidet oppfyller gjeldende krav i lov og forskrifter. I tillegg til dokumentasjon på kvalitetsarbeidet på institusjonsnivå ba NOKUT Samisk høgskole om å sende inn dokumentasjon på kvalitetsarbeidet ved følgende studietilbud:

- bachelor i samisk språk og litteratur
- master i samisk grunnskolelærerutdanning 5.–10. trinn
- ph.d. i samisk språk og litteratur

Samisk høgskole sendte inn dokumentasjon 31. januar 2020. Deler av dokumentasjonen som ble sendt til inn til NOKUT, var på samisk. På forespørsel fra komiteen har Samisk høgskole oversatt dokumenter fortløpende etter behov.

NOKUT og den sakkyndige komiteen planla å gjennomføre institusjonsbesøk ved Samisk høgskole våren 2020, men på grunn av koronapandemien med nedstengning og reiserestriksjoner ble alle tilsynsbesøk i regi av NOKUT utsatt til høsten 2020.

Den 11. august 2020 fikk Samisk høgskole (samtidig med Høgskolen i Molde, Høgskolen i Østfold, Høgskulen i Volda og Høgskolen Kristiania) brev fra NOKUT med ny fremdriftsplan og informasjon om at institusjonsbesøket/intervjuene skulle foregå digitalt. Institusjonene fikk anledning til å supplere innsendt dokumentasjon med ny dokumentasjon som institusjonene mente kunne bidra til å opplyse saken, siden tilsynet ble forlenget i tid.

Samisk høgskole har sendt inn supplerende informasjon ved flere anledninger høsten 2020. NOKUT gjennomførte digitalt institusjonsbesøk 19. og 20. oktober 2020, og den sakkyndige komiteen intervjuet representanter for institusjonens øverste ledelse, studenter med og uten tillitsverv, undervisere med og uten emneansvar fra noen av de utvalgte studietilbudene, instituttledere, ph.d.-programutvalget, en ph.d.-student, personer med ansvar for kvalitetssikring av praksis, representanter fra høgskolens styre for forskning og utdanning, representanter fra administrasjonen, ansattrepresentanter fra læringsmiljøutvalget og representanter fra høgskolens øverste styre.

Vurderingene i tilsynsrapporten er basert på dokumentasjon fra institusjonen og intervjuer under institusjonsbesøket. Oversikt over den skriftlige dokumentasjonen er tilgjengelig i elnnsyn – offentlig postjournal.

2 Om Samisk høgskole og organisering av kvalitetsarbeidet

2.1 Om Samisk høgskole

Samisk høgskole ble etablert i 1989 og er lokalisert i Kautokeino. Høgskolen ble opprettet for å dekke det samiske samfunnets behov for undervisning på samisk. Samisk høgskole har nordsamisk som hovedspråk i undervisningen og blant ansatte og studenter. I 2005 ble Nordisk Samisk Institutt slått sammen med Samisk høgskole. Høgskolen hadde 173 registrerte studenter i 2019, som innebærer en nedgang fra 270 registrerte studenter i 2017 og 2018. Årsverk i undervisnings- og forskerstillinger er 36,7, som er en økning fra 36,2 i 2018.

Med sitt ansvar for å ivareta kunnskap om samisk språk og kultur og på grunn av sin størrelse er Samisk høgskole i en særstilling i det norske institusjonslandskapet. Samisk språk er beskyttet gjennom ulike nasjonale lover og internasjonale bestemmelser. Det eksisterer også flere internasjonale konvensjoner om minoriteter og urfolk som verner om samisk språk og kultur.

Ifølge høgskolens strategi er visjonen å bli «et samisk og urfolksuniversitet der samisk språk høres og leses daglig, og der samenes og andre urfolks verdier og tankegang står i sentrum». Samisk høgskole er også medlem av University of the Arctic, som er et nettverk av utdanningsinstitusjoner med interesse for å fremme utdanning og forskning i den arktiske regionen.

I den daglige driften ledes høgskolen av valgt rektor og ansatt direktør. Høgskolen har en relativt ny ledelse med ny rektor valgt våren 2019 og høgskoledirektør som ble ansatt i 2017. Høgskolens to instituttledere ble ansatt våren 2020. Høgskolestyret er institusjonens øverste organ. Et flertall av medlemmene er valgt av og blant ansatte og studenter, mens et mindretall er eksterne medlemmer. De eksterne styremedlemmene utpekes av Kunnskapsdepartementet og Sametinget (to hver).

Samisk høgskole innførte ny instituttstruktur høsten 2020. Den faglige virksomheten ved høgskolen er organisert på følgende to institutter:

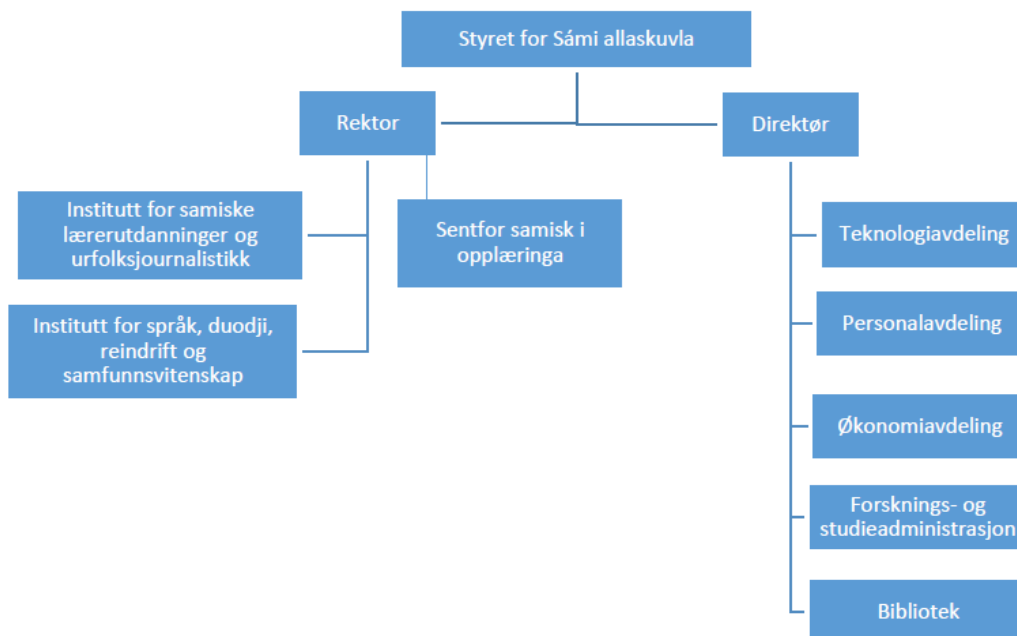
- Institutt for språkfag, duodji og samfunnsfag
- Institutt for samiske lærerutdanninger

Samisk høgskoles studieportefølje består av

- bachelor i samisk språk og samisk litteratur
- bachelor i reindriftsstudier
- bachelor i duodji og design
- bachelor i samisk journalistikk
- bachelor i samisk barnehagelærerutdanning
- master i duodji
- master i samisk journalistikk med et urfolksperspektiv
- master i samisk språk og samisk litteratur
- master i samisk grunnskolelærerutdanning for trinn 1-7

- master i samisk grunnskolelærerutdanning for trinn 5-10
- ph.d. i samisk språk og litteratur

Samisk høgskole er organisert slik:

Kilde: Samisk høgskoles årsrapport for 2019/2020.

Samisk høgskole og NOKUT

NOKUT har tidligere gjennomført to evalueringer av system for kvalitetssikring ved Samisk høgskole, i 2008 og 2015. Samisk høgskole fikk sitt system for kvalitetssikring godkjent ved begge anledninger.

Samisk høgskole har fått akkreditert tre studietilbud siden 2015:

- ph.d. i samisk språk og litteratur (2016)
- master i samisk grunnskolelærerutdanning 1.– 7. trinn (2017)
- master i samisk grunnskolelærerutdanning 5.–10. trinn (2017)

2.2 Organisering av kvalitetsarbeidet

Kvalitetssystemet

Samisk høgskoles gjeldende kvalitetssystem ble vedtatt av høgskolestyret i desember 2019. Kvalitetssystemet har som formål å bidra til at de overordnede målene for kvalitetsarbeidet realiseres. I kvalitetssystemet beskriver Samisk høgskole mange av de prosessene som høgskolen mener er viktig for kvalitetssikring og kvalitetsutvikling av utdanningsvirksomheten: kvalitetsarbeidet rundt emner, studieprogram og studieportefølje og kvalitetsarbeid knyttet til administrative tjenester og oppfølging av ansatte.

Kvalitetssystemet skal omfatte all utdanning høgskolen tilbyr, og beskrive de målene høgskolen har for kvalitetsarbeidet, samt roller, ansvar og rapporterings- og samhandlingsrutiner.

Høgskolestyret har det overordnede ansvaret for kvalitetsarbeidet. Ansvaret for oppfølging av kvalitetsarbeidet skal ellers være forankret gjennom en rapporteringslinje som går fra fagkoordinator til instituttleder og videre til styret for forskning og utdanning, rektorat og øverste styre. Ansvarlige på hvert nivå skal skrive rapporter hvor de skal sammenstille informasjon og gjøre analyser i henhold til høgskolens kvalitetsdimensjoner og andre prioriterte kvalitetsindikatorer.

Samisk høgskole har også en rekke utvalg og enheter som har viktige funksjoner i kvalitetsarbeidet ved institusjonen. Gjennom studentdemokratiet skal studentene ha mulighet til å være representert i alle utvalg og enheter som behandler spørsmål om utdanningskvalitet.

Samisk høgskole har som målsetning at kvalitetssystemet skal sikre høy kvalitet i studiene og et godt læringsmiljø for studentene, at studentene gjennomfører studiene til normert tid med et godt resultat, og at studiene og kvalitetsarbeidet oppfyller kravene i lover og forskrifter.

Her følger beskrivelse av sentrale utvalg og enheter:

Høgskolestyret har det overordnede ansvaret for høgskolens kvalitetsarbeid og for utviklingen av den totale studieporteføljen. Høgskolestyret behandler årlig høgskolens kvalitetsrapport og årsrapport.

Styret for forskning og utdanning har både en rådgivende funksjon og beslutningsmyndighet etter delegasjon fra høgskolestyret. Styret for forskning og utdanning skal påse at høgskoles forsknings- og utdanningsvirksomhet holder høy kvalitet.

Læringsmiljøutvalget skal bidra til å legge forholdene til rette for et godt studiemiljø og arbeide for å bedre studentvelferden. Utvalget har, sammen med høgskolestyret, ansvaret for at læringsmiljøet er forsvarlig ut fra en samlet vurdering, og utvalget skal holdes orientert om klager fra studenter som gjelder læringsmiljø.

Studentstyret er høgskolens øverste studentorgan. Studentstyret arbeider for studentene i faglige saker og skal fremme studentenes syn og interesser til høgskolestyret og andre utvalg.

Skikkethetsnemnda skal avdekke om studentene har de nødvendige forutsetningene for å kunne utøve yrket de utdanner seg til. Nemnda skal behandle sak fremmet av institusjonsansvarlig og vurdere om en student er å anse som skikket eller ikke. Deretter sendes saken over til klagenemnda som avgjør saken om skikkethet.

Klagenemnda skal behandle klager på enkeltvedtak på vegne av styret.

Programstyret for doktorgrad i samisk språk og litteratur har ansvar for opptak av studenter til programmet og følger opp saker som angår ph.d.-studentene. Programstyret

foreslår veiledere og fremmer saker som angår ph.d.-studiet til instituttleder, som tar sakene videre til styret for forskning og utdanning.

Samisk høgskole beskriver viktige funksjoner og roller slik:

Rektor er høgskolens øverste faglige leder og leder for høgskolestyret. Som styreleder har rektor ansvar for at kvalitetsarbeidet følger de rammene og prosessene som er gitt i kvalitetssystemet.

Direktør er høgskoles øverste administrative leder og har ansvar for drift og vedlikehold av kvalitetssystemet og for at kvalitetsarbeidet gjennomføres. Direktøren rapporterer direkte til styret og er styrets sekretær.

Instituttleder har ansvar for å fremme kvalitetskultur og sørge for kvalitetssikring og utvikling av emner, studieprogram og studieporteføljen ved instituttet, i henhold til høgskolens kvalitetssystem og strategi.

Programleder har ansvar for kvalitetssikring og utvikling av studieprogrammet. Programleder skal sikre at studieprogrammet har en helhetlig sammensetning og læringsaktiviteter som samlet tilfredsstillende læringsutbyttet. Programleder er også ansvarlig for den faglige og pedagogiske ledelsen av programmet.

Studieleder for lærerutdanningene har ansvar for kvalitetssikring og utvikling av lærerutdanningene og skal sammen med instituttleder lede lærerutdanningene på både strategisk nivå og i tråd med høgskolens langtidsplan.

Emne-/ fag-/ kunnskapskoordinator har ansvar for gjennomføring av eksamens- og emnevalueringer, og rapporterer på disse evalueringene gjennom fagrapporter og foreslår tiltak for oppfølging.

Faglærer har ansvar for planlegging, koordinering og gjennomføring av undervisningen på emnet, og for å sikre at kvalitetsarbeidet på emnet gjennomføres i henhold til kvalitetssystemet.

Studiesjef, sammen med forsknings- og studieadministrasjonen, har det operasjonelle ansvaret for drift og revisjon av kvalitetssystemet. Studiesjefen har, i nært samarbeid med instituttledere, ansvaret for administrativ tilrettelegging for opptaks-, studie-, eksamens- og forskningskvalitet og for å følge opp studenter.

Avdeling for teknologi og drift har ansvar for utstyr som er nødvendige for gjennomføring av studier og undervisning.

Studentombud skal gi studentene hjelp og veiledning i saker som angår deres studiesituasjon.

3 Vurderinger og konklusjoner for de enkelte kravene

3.1 Universitets- og høyskoleloven

Kvalitetssikring

§ 1-6 Universiteter og høyskoler skal ha et tilfredsstillende internt system for kvalitetssikring som skal sikre og videreutvikle kvaliteten i utdanningen. Studentevalueringer skal inngå i systemet for kvalitetssikring.

Vurdering

Kvalitetssystemet

Samisk høgskole har et system for kvalitetssikring som ble endret og vedtatt i høgskolestyret i desember 2019. Videreutviklingen av kvalitetssystemet er delvis gjort på bakgrunn av de rådene høgskolen fikk fra de sakkyndige ved forrige tilsyn i 2015.

Kvalitetssystemet beskriver rammene for høgskolens systematiske arbeid med utvikling og forbedring av undervisning og studietilbud, som innebærer faste prosesser og aktiviteter i kvalitetsarbeidet på emne-, program- og institusjonsnivå. I tillegg har høgskolen en kvalitetshåndbok for utdanningsvirksomheten. Kvalitetshåndboken er ikke oversatt til norsk. Komiteen har derfor ikke sett innholdet i denne boken og baserer sine vurderinger av kvalitetsarbeidet på selve kvalitetssystemet. Styret for forskning og utdanning har et særlig ansvar for kvalitetssystemets innhold og skal sørge for at kvalitetsrutiner og -prosesser sikrer kvalitet i utdanningene.

Det er utarbeidet beskrivelser av rolle- og ansvarsfordeling, rapporteringslinjer og informasjonsflyt i høgskolens kvalitetsarbeid, som er gjengitt i kapittel 2.2 i denne rapporten. Systemet har som mål å bidra til høy kvalitet i studiene og et godt læringsmiljø, at studentene gjennomfører utdanningen på normert tid, at studentene får gode resultater, og å sikre at studiene oppfyller krav i lov og forskrift. Kvalitetssystemet skal sikre at kvalitetsarbeidet fungerer, og at avvik oppdages.

I kvalitetssystemet står det at kvaliteten på institusjonens studietilbud skal evalueres jevnlig og systematisk for å sikre at studiene holder et høyt faglig nivå. Det er instituttene og programstyrene som skal påse at evalueringer gjennomføres, og at resultater følges opp og implementeres i høgskolens kvalitetsarbeid. Kvalitetssystemet inneholder prosedyrebeskrivelse av studentevalueringene som skjer på alle studietilbud høgskolen har ansvar for: emner, bachelorprogram, masterprogram og ph.d.-programmet, jf. kapittel 2.2 i denne rapporten.

Studentevalueringer

I sin redegjørelse skriver Samisk høgskole at institusjonen har relativt mange ansatte i undervisnings- og forskerstillinger per student. Ifølge høgskolen sikrer det en nær dialog med studentene, og den direkte kommunikasjonen gir gode muligheter for rask oppfølging. Studentene er involvert i kvalitetsarbeidet gjennom ulike evalueringer og representasjon i

sentrale råd og utvalg. Studentevalueringer inngår i høgskolens system for kvalitetssikring, blant annet evalueringer av emner og studieprogram og evaluering av praksis. I tillegg gjennomføres det jevnlig læringsmiljø- og studiestartundersøkelser (se også §§ 4-1 (4) og 4-1 (5)). Dokumentasjonen vitner imidlertid om at det generelt er krevende for høgskolen å få studentene til å delta aktivt i kvalitetsarbeidet.

Dette er en svakhet som høgskolen selv er klar over, og komiteen vil komme nærmere inn på det under vurderingen av kvalitetskultur, § 4-1 (2). Komiteen oppfatter også at en betydelig del av dialogen med studentene om utdanningskvaliteten på de ulike emnene foregår muntlig, og at utfordringer løses uformelt og på lavest mulig nivå, jf. § 4-1 (5). Komiteen mener at høgskolen i større grad bør formalisere og dokumentere denne delen av kvalitetsarbeidet.

Slik komiteen vurderer det, har Samisk høgskole et kvalitetssystem som i tilstrekkelig grad gjør høgskolen i stand til å sikre og videreutvikle kvaliteten i utdanningene. Systemet er relativt nytt, og derfor har institusjonen lite praksis å vise til, men komiteen understreker at det finnes nok eksempler på kvalitetsarbeid til at den har tillit til at kravene er oppfylt. Et spørsmål komiteen likevel sitter med er om det er hensiktsmessig for høgskolen ha et såpass komplekst system.

Konklusjon

Kravene i universitets- og høyskoleloven § 1-6 er oppfylt.

Læringsmiljø

§ 4-3 (4) Institusjonens arbeid med læringsmiljøet skal dokumenteres og inngå som en del av institusjonens interne system for kvalitetssikring etter § 1-6.

Vurdering

Slik komiteen vurderer det, arbeider høgskolen mye med læringsmiljøet. Et av Samisk høgskoles strategiske hovedområder slår fast at institusjonen skal synliggjøre studentenes mulighet til å påvirke prosesser som berører dem og deres læringsmiljø, og bidra til et godt miljø for studentene ved høgskolen.

Dokumentasjonen høgskolen har sendt inn til NOKUT, viser at ledelsen har hyppig kontakt med Studentstyret angående læringsmiljø saker. Rektor og/eller direktør og studie- og forskningssjef har faste månedlige møter med både Studentstyret og Studentsamskipnaden i indre Finnmark om viktige saker som omhandler læringsmiljøet. Komiteen har sett flere referater fra de månedlige møtene, og i samtalene under institusjonsbesøket fikk de sakkyndige høre mer om hvordan møtene fungerer. Temaer for møtene er alt fra kantinetilbud, klær med høgskolens logo og sammenkomster for studenter til digitalt utstyr, manglende informasjon om praksis, informasjon om studietilbud på høgskolens nettsider, evaluering av oppstartuken og studentombudordningen. I de tilfellene der sakene trenger administrativ oppfølging, deltar også en ansatt fra forsknings- og studieadministrasjonen for å sikre at sakene følges opp.

Høgskolen gjennomfører jevnlig læringsmiljøundersøkelser, og i dokumentasjonen foreligger undersøkelser fra 2017 og 2019. Under institusjonsbesøket fikk komiteen vite at en tilsvarende undersøkelse ble gjennomført våren 2020, med ekstra søkelys på situasjonen knyttet til koronapandemien. I undersøkelsene får studentene spørsmål om viktige tema som kvalitet på undervisning og veiledning, pensum, oppfølging fra administrasjonen, hjelp fra IT-avdelingen, studentsamskipnadens rolle og tiltak ved mobbing.

Det er imidlertid vanskelig for komiteen å se hvordan tilbakemeldingene fra undersøkelsene blir fulgt opp, all den tid høgskolen ikke har lagt frem tydelig dokumentasjon på resultater av gjennomførte tiltak. En del av resultatene adresseres i fagrapporter, årlige kvalitetsrapporter, årsrapporter (som inkluderer årsplaner) og i møtereferater fra de månedlige møtene mellom Studentstyret og ledelsen. Komiteen synes dette blir noe uoversiktlig. Høgskolen bør utarbeide en samlet oversikt over tiltak, planer for oppfølging, ansvarsfordeling og frister for når oppgaver skal være gjennomført og løst, i tillegg til rutiner for tilbakemelding til dem som har meldt inn behov.

Det har vært en betydelig utfordring for høgskolen å rekruttere studenter til de ulike utvalgene. Slik situasjonen er i dag, så er det mange av de samme studentene som sitter i høgskolens ulike utvalg, hvilket betyr at studentene må bytte mellom forskjellige roller i de ulike møtene. En mulig forklaring på hvorfor det er vanskelig å rekruttere studenter, er ifølge ledelsen at høgskolens studenter har høyere gjennomsnittsalder enn studenter ved andre høgskoler. Derfor vil de også ha andre prioriteringer enn studentpolitisk arbeid på fritiden sin, som for eksempel tid med familien. En annen viktig årsak kan være at nesten halvparten av studentene er tilknyttet enten samlingsbaserte eller nettbaserte studier eller er deltidsstudenter. Disse studentene er dermed ikke fysisk på studiestedet og har slik sett kanskje et mindre behov for å involvere seg.

I årsrapporten for 2019/2020 skriver høgskolen at det er nødvendig å tilby fleksible studier for å øke rekrutteringen av studenter som ikke har anledning til å bo i Kautokeino over lengre tid. For å styrke læringsmiljøet og kontakten mellom studentene vurderer høgskolen å etablere fysiske møtepunkter, såkalte satellittcampuser, utenfor Kautokeino. I dette arbeidet har høgskolen som målsetting å få flere studenter mer engasjert i kvalitetsarbeidet, noe som er viktig for å kunne videreutvikle utdanningskvaliteten ved institusjonen.

Samisk høgskole etablerte ordning med studentombud i 2020, i samarbeid med UiT. Studentene ved Samisk høgskole ønsket å ha et eksternt ombud som ikke var så tett knyttet til deres egen institusjon. Dette er foreløpig en prøveordning med UiT, og ordningen skal evalueres av både Samisk høgskole og av UiT.

I henhold til Samisk høgskoles kvalitetssystem og universitets- og høyskoleloven skal høgskolens læringsmiljøutvalg (LMU) bestå av to studentrepresentanter og to ansattrepresentanter. Det står videre i kvalitetssystemet at LMU skal bidra til at bestemmelsene om læringsmiljø blir gjennomført. Det betyr at LMU blant annet skal sikre at studenter får være med på å bestemme saker som omhandler læringsmiljøet. LMU skal delta i planleggingen av tiltak knyttet til læringsmiljø og følge utviklingen i problemstillinger som angår studentenes sikkerhet og velferd. LMU skal også holdes orientert om klager fra studenter som omhandler læringsmiljøet, og utvalget kan gi uttalelser om disse forholdene. LMU rapporterer direkte til styret og skal ifølge universitets- og høyskoleloven rapportere årlig om Samisk høgskoles arbeid med læringsmiljøet.

Dokumentasjonen komiteen har lest, vitner om at Samisk høgskole ikke har et LMU som fungerer. Dette inntrykket ble bekreftet under institusjonsbesøket, og komiteen diskuterte saken med studenter, ansattrepresentanter og sekretær i LMU og høgskolens ledelse. Komiteen er klar over at flere utdanningsinstitusjoner har utfordringer med å få LMU til å innta den rollen som utvalget opprinnelig var tiltenkt. Ettersom LMU ofte overlapper med andre arenaer på institusjonene hvor læringsmiljø saker blir behandlet, kan det i en del tilfeller være vanskelig å finne en god plass for LMU. Likevel understreker komiteen at høgskolen må løse denne utfordringen, ettersom det er lovpålagt for alle utdanningsinstitusjoner å ha et LMU.

Komiteen ser at læringsmiljø saker er en viktig del av ledelsens månedlige møter med Studentstyret og at disse møtene har stor verdi. Samisk høgskole har utfordringer med å rekruttere studentrepresentanter til LMU, men er samtidig en liten institusjon som av den grunn bør unngå dobbeltarbeid. På det grunnlaget mener komiteen at et dytt i riktig retning kan være å la LMU-møtene foreløpig inngå som del av de månedlige møtene mellom Studentstyret og høgskolens ledelse. For eksempel så kan LMU-sekretær og ansattrepresentantene delta på disse møtene to ganger per semester. I en slik løsning vil (to av) studentstyrerepresentantene også være LMU-representanter i disse møtene. Komiteen vil likevel understreke at det er viktig at LMU er et uavhengig organ som benytter LMUs rett og plikt til å rapportere direkte til Samisk høgskoles styre.

Konklusjon

Kravene i universitets- og høyskoleloven § 4-3 (4) er oppfylt.

3.2 Studiekvalitetsforskriften

Krav til systematisk kvalitetsarbeid – periodiske evalueringer

§ 2-1 (2) Institusjonene skal gjennomføre periodiske evalueringer av studietilbudene sine. Representanter fra arbeids- eller samfunnsliv, studenter og eksterne sakkyndige som er relevante for studietilbudet, skal bidra i evalueringene. Evalueringresultatene skal være offentlige.

Vurdering

I henhold til kvalitetssystemet til høgskolen skal periodiske evalueringer av alle studieprogram gjennomføres i en syklus på seks år. For program som ikke har oppstart hvert år, kan lengre perioder vurderes, ut ifra hvilken hyppighet som i størst grad bidrar til kvalitetsutvikling. Styret for forskning og utdanning vedtar når evalueringene skal gjennomføres. I henhold til rutinebeskrivelsen skal det aktuelle instituttet utforme et forslag til mandat for den sakkyndige komiteen og utarbeide en plan for evalueringen, mens styret for forskning og utdanning vedtar det endelige mandatet og oppnevner panelmedlemmene.

Ifølge kvalitetssystemet skal panelet bestå av minst tre personer: én representant med minst førstestillingskompetanse, én representant fra en norsk utdannings- eller forskningsinstitusjon og én representant med tilknytning til studiets yrkesfelt. Det innebærer at panelet kan bestå av en kombinasjon av interne og eksterne, eller kun eksterne. Komiteen mener det er positivt at de periodiske evalueringene har et eksternt perspektiv, både utdanningsfaglig og knyttet til arbeids- og næringsliv. En betydelig andel av studiene ved Samisk høgskole har praksis, og komiteen mener derfor at det er viktig at høgskolen har med representanter fra praksisfeltet i de periodiske evalueringene av disse studiene.

Frem til desember 2020 har Samisk høgskole gjennomført én periodisk evaluering. I forbindelse med arbeidet med langtidsplan for studier i 2018 ble det foreslått en større evaluering av programmet bachelor i reindrift av det som den gang var Institutt for språk, duodji, reindrift og samfunnsfag. I veiledningen til evalueringen av bachelor i reindrift står det at Samisk høgskole skal ha et system som sikrer at alle studier kontinuerlig oppfyller kravene i NOKUTs studietilsynsforskrift. Evalueringen tok derfor utgangspunkt i forskriftskrav til studietilbud og fagmiljø. Det står videre at grunnlaget for evalueringen blant annet skulle bestå av program- og studieplaner, fagrapporter, sensorrapporter og relevante vurderinger fra vitenskapelig ansatte og administrasjonen.

Komiteen merker seg at det ikke er studenter med i panelet, men leser i rapporten at panelet har intervjuet noen av de tidligere studentene som har gjennomført programmet, for å få et inntrykk av studentenes oppfatning av studiet. Komiteen mener at en slik inkludering av studenter er i minste laget, og råder Samisk høgskole sterkt til å utarbeide ordninger for periodiske evalueringer der studentene på en tydeligere måte bidrar inn i evalueringene med sitt studentperspektiv, enten som del av vurderingspanelet eller andre måter som Samisk høgskole finner gunstig.

Evalueringspanelet utarbeidet en rapport med vurderinger av hvorvidt de fastsatte kriteriene var oppfylt, og anbefalinger for videre utvikling av studieprogrammet. I juni 2020 ble det besluttet at høgskolen skal i gang med sin andre periodiske evaluering ved samme institutt. Instituttet har sendt saken til styret for forskning og utdanning for videre behandling.

Samisk høgskole er en liten høgskole med relativt få studieprogram, og viser i dokumentasjonene til planer for hvordan de resterende studieprogrammene skal gjennom periodiske evalueringer i den neste 6-årsperioden. Komiteen ser at Samisk høgskole kan vise til både ordninger og praksis, selv om komiteen mener at høgskolen har kommet noe sent i gang med de periodiske evalueringene.

Konklusjon

Kravene i studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2) er oppfylt.

3.3 Studietilsynsforordningen

Strategi og kvalitetsområder

§ 4-1 (1) Institusjonens kvalitetsarbeid skal være forankret i en strategi og dekke alle vesentlige områder av betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte.

Vurdering

Forankring i strategi

Kvalitetsarbeidet ved Samisk høgskole er forankret i høgskolens overordnede strategi, «Strategiplan 2017–2021». Samisk høgskoles visjon er «Kunnskap til nytte for samfunnet». I dette ligger det blant annet et mål om å være en ledende kunnskaps- og forskningsinstitusjon i Sápmi, men også i andre urfolksområder, og å arbeide for å bevare og fremme samisk språk, tradisjoner, næringer, kunnskap og kompetanse. Høgskolen skal jobbe for å styrke det allsamiske perspektivet gjennom gode og fleksible utdanningstilbud samt opplæring i og utvikling av samiske språk.

Strategien inneholder fire strategiske prioriteringer: 1) ha tett dialog og samarbeid med det samiske samfunnet, 2) være et ledende miljø for å lære og arbeide på samisk og med samiske spørsmål, 3) være en effektiv, aktuell og attraktiv institusjon og 4) være en grenseoverskridende høyere utdannings- og forskningsinstitusjon. Hver av de strategiske prioriteringene er operasjonalisert i flere strategiske mål. Viktige mål er blant annet å utvikle samiskspråklige studier og studier som dekker behovene i det samiske samfunnet fra bachelor- til ph.d.-nivå, opprettholde god dialog og samarbeid med ulike samiske institusjoner, sørge for et godt og trygt læringsmiljø, øke rekruttering av studenter, tilby god undervisningskvalitet, styrke de ansattes faglige kompetanse, effektivisere de administrative støttetjenestene og jobbe for å øke internasjonal rekruttering og samarbeid. Disse målene skal følges opp gjennom virksomhetsplaner, årsplaner, budsjett dokumenter og styrevedtak.

Samisk høgskoles utviklingsavtale med Kunnskapsdepartementet inneholder tre utviklingsmål som skal være nådd innen 2022. Hovedtrekkene i utviklingsmålene er 1) rekruttering til de samiske lærerutdanningene og de øvrige samiskspråklige studieprogrammene, 2) styrke fagmiljøet innenfor satsingsområdene til Samisk høgskole og 3) styrke og tilpasse studietilbudene slik at de er i bedre samsvar med behovene i hele Sápmi.

Vesentlige områder

Samisk høgskole har valgt å ha følgende kvalitetsdimensjoner: 1) Kvalitet som urfolksinstitusjon, 2) opptakskvalitet, 3) studiekvalitet, 4) eksamenskvalitet, 5) forskningskvalitet, 6) rammekvalitet og 7) kvalitetsavvik. Hvert år utarbeider høgskolen en årsplan som skal bidra til å realisere de strategiske målene og styrets overordnede prioriteringer.

Internasjonalisering er en viktig strategisk prioritering for høgskolen, og komiteen mener derfor at dette burde ha fått en tydeligere plass i kvalitetssystemet. For eksempel kunne internasjonalisering inngå i en av de nåværende kvalitetsdimensjonene, eller høgskolen kunne innføre internasjonalisering som en egen kvalitetsdimensjon. Samisk høgskoles

strategiske mål for internasjonalisering legger vekt på blant annet å samarbeide med høyere kunnskapsinstitusjoner i Norden og i urfolksområder i utvikling av forskning og nye studieprogram. Andre viktige mål er å opprette relevante og permanente urfolksnettverk og internasjonale nettverk for lærerutdanningene og tilrettelegge bedre for at internasjonale studenter kan studere ved Samisk høgskole. Det store målet på sikt er at Samisk høgskole blir et urfolksuniversitet, både for det samiske folk i Norge, Sverige, Finland og Russland, og for urfolk i andre deler av verden.

Både i dokumentasjonen og under intervjuene med ledere og ansatte trekkes internasjonalisering frem som et klart forbedringspunkt ved høgskolen. Komiteen påpeker at høgskolen har gode ordninger for innreisende og utreisende studenter innenfor Sápmi (den nordlige delen av Norge, Finland og Sverige), men at institusjonen har utfordringer når det gjelder innreisende studenter fra andre land (for eksempel Alaska, Canada og Russland), ettersom samisk er hovedspråket ved høgskolen. I tillegg er det veldig få samiske studenter som reiser på utveksling til institusjoner utenfor Sápmi. Høgskolen arbeider for å styrke den internasjonale dimensjonen i utdanningene, og det er blant annet planer om å ha flere emner på engelsk, slik at også urfolksstudenter utenfor Sápmi kan studere i Kautokeino. Ettersom det er liten grad av studentutveksling ved Samisk høgskole, mener komiteen at det er viktig at høgskolen styrker den internasjonale dimensjonen for alle studenter som ikke reiser ut. Ut fra dokumentasjonen er det vanskelig for komiteen å se hvordan høgskolen arbeider med disse strategiske målene, og de sakkyndige anbefaler at høgskolen synliggjør dette perspektivet bedre i det videre arbeidet med internasjonalisering.

Kvalitet som urfolksinstitusjon er både et viktig strategisk mål og definert som et eget kvalitetsområde i høgskolens kvalitetssystem. Samisk høgskole har som et viktig mål å styrke sin posisjon som kunnskapsinstitusjon i Sápmi og urfolksverden. Komiteen ser at høgskolens arbeid rundt urfolksdimensjonen er tydelig gjennom den utstrakte bruken av samisk språk, høgskolens studieportefølje og samarbeid med andre samiske utdanningsinstitusjoner i Sápmi. Komiteen råder Samisk høgskole til å synliggjøre og tydeliggjøre dette arbeidet i større grad, både i kvalitetsrapporter og i årsrapporter, ettersom dette er et viktig mål for høgskolen.

Praksisnære studier er en sentral del av Samisk høgskoles studieportefølje, noe komiteen mener stiller krav til høgskolens systematiske arbeid for å sikre god kvalitet i praksisdelen av studier som inkluderer praksis. Det er derfor noe overraskende for komiteen at praksis er lite omtalt både i strategien og i kvalitetssystemet. Til tross for at det kom klart frem i intervjuene at høgskolen har flere rutiner for å sikre kvaliteten i studentenes praksis, mener komiteen at systematikken i dette arbeidet med fordel kunne ha kommet tydeligere frem i kvalitetssystemet og i det systematiske kvalitetsarbeidet.

På tross av de påpekte svakhetene mener komiteen at kvalitetsarbeidet ved Samisk høgskole er godt nok forankret i strategien, og at kvalitetsarbeidet ved høgskolen samlet sett dekker alle vesentlige områder av betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte.

Konklusjon

Kravene i studietilsynsforordningen § 4-1 (1) er oppfylt.

Forankring og kvalitetskultur

§ 4-1 (2) Kvalitetsarbeidet skal være forankret i institusjonens styre og ledelse på alle nivåer. Institusjonen skal gjennom kvalitetsarbeidet bidra til å fremme en kvalitetskultur blant ansatte og studenter.

Vurdering

Forankring

Rektor er øverste faglige leder og leder for høgskolestyret, mens direktøren er ansvarlig for at kvalitetsarbeidet gjennomføres, og for å rapportere til styret. Styret for forskning og utdanning har både en rådgiverfunksjon og beslutningsmyndighet på delegasjon fra høgskolestyret. Det går frem av systembeskrivelsen hvilke deler av kvalitetsarbeidet de ulike rollene og enhetene ved høgskolen har ansvar for, og rapporteringslinjen er tydelig. Studentenes og fagkoordinatorenes evalueringer av emner gir grunnlag for fagrapporter som utarbeides av fagkoordinatorene. Videre blir en oppsummering av fagrapportene innlemmet i kvalitetsrapporten, som årlig legges frem for styret for forskning og utdanning og høgskolestyret.

I kvalitetsrapportene beskrives og analyseres funn fra kvalitetsarbeidet, og komiteen ser at saker følges opp fra foregående år. I kvalitetsrapporten for 2017/2018 ble det diskutert om kvalitetsrapportene skulle være såpass omfattende som de var, eller om rapportene skulle forenkles, og hvorvidt man heller skulle legge opp til rapportering avdelingsvis. Komiteen ser at denne diskusjonen har blitt fulgt opp, og kvalitetsrapporten for 2018/2019 fikk en endret struktur med en tydeligere vekt på kvalitetsarbeidet knyttet til hver enkelt kvalitetsdimensjon. Komiteen anbefaler at Samisk høgskole fortsetter arbeidet med å spisse fokuset enda mer mot utvikling og oppfølging av høgskolens kvalitetsarbeid i kvalitetsrapportene.

I dokumentasjonen leser komiteen at de vitenskapelig ansatte savnet en større grad av faglige diskusjoner og bedre informasjonsflyt i institusjonen. Dette gjaldt blant annet informasjon om ansattes arbeidsområder og kunnskap om høgskolens og instituttens planer. Det var derfor en etterspørsel etter flere felles kommunikasjonsarenaer på tvers av institusjonen, og mer spesifikk dialog innenfor de ulike fagretningene, for å i større grad kunne løse problemstillinger av både faglig og praktisk karakter. Høgskolen har tatt tak i disse utfordringene og utviklet flere møtearenaer, og institusjonen fremhever selv både månedlige felles instituttmøter, og ukentlige instituttlederemøter og instituttmøter, i tillegg til de tidligere omtalte møtene mellom ledelsen og Studentstyret.

Komiteen ser at det kontinuerlig jobbes med forankring av kvalitetsarbeidet ved Samisk høgskole, noe både dokumentasjonen og intervjuene vitner om. Slik komiteen forstår det, er disse nye møtearenaene viktige for å sikre en bedre forankring av kvalitetsarbeidet, og de vil bidra til å knytte de ulike delene av institusjonen tettere sammen. Komiteen råder høgskolen til å synliggjøre disse møteplassene og kvalitetsarbeidet som utføres, ved å dokumentere det i kvalitetsrapportene som behandles i styret for forskning og utdanning og høgskolens styre, og ved å implementere det i kvalitetssystemet.

Kvalitetskultur

Gjennom dokumentasjonen og under intervjuer med ledelsen og ansatte på ulike nivå kom det tydelig frem at det har vært utfordrende for Samisk høgskole å skape en god

kvalitetskultur. De ulike aktørene ved høgskolen er bevisst på at den er en liten institusjon med relativt få studenter og ansatte, sammenlignet med andre høyere utdanningsinstitusjoner. Det blir derfor utfordrende å forvalte en omfattende og kompleks studieportefølje, med tanke på både kapasitet på ledersiden og støttefunksjoner ved høgskolen. Komiteen er allikevel imponert over høgskolens gode arbeid med å imøtekomme utfordringer som er viktige å løse for å skape en god kvalitetskultur.

Komiteen forstår at høgskolens samiske profil er viktig. Samisk er hovedspråket ved høgskolen, både i den daglige dialogen mellom ansatte, mellom ansatte og studenter og i undervisning og pensum. Med en tydelig samisk profil er rekrutteringsgrunnlaget for både studenter og ansatte, gitt dagens studieportefølje og forskningsprofil, relativt smalt. Høgskolen står fast ved den samiske grunnpilaren og forsøker å finne løsninger som støtter den. Samisk høgskole har for eksempel valgt å tilby mange av de vitenskapelig ansatte en betydelig fleksibilitet med hensyn til arbeidssted, da det er vanskelig å tiltrekke seg ansatte med nødvendig kompetanse til Kautokeino. Dette har imidlertid skapt nye utfordringer knyttet til utviklingen av et levende fagmiljø på campus, som ville kommet både ansatte og studenter til gode. Komiteen ser at dette temaet diskuteres i både kvalitetsrapporter og årsrapporter, og at det kontinuerlig jobbes med å finne gode løsninger for både ansatte som pendler, og de som har sitt daglige virke ved høgskolen. Høgskolen besluttet derfor høsten 2019 å stramme inn praksisen for hjemmekontor, både knyttet til hvem som kan jobbe hjemmefra, og omfanget av hjemmekontor. Den nye praksisen skulle etter planen iverksettes våren 2020, men har blitt satt på vent som følge av situasjonen med covid-19.

Komiteen vil trekke frem Samisk høgskoles målrettede arbeid med å fremme en bedre organisasjonskultur. I 2019 innhentet høgskolen ekstern bistand og igangsatte et toårig prosjekt med hensikt å finne gode, organisatoriske løsninger tilpasset høgskolens behov. I årsrapporten for 2019/2020 skriver høgskolen at arbeidet er godt i gang, men ikke helt ferdig. Gjennom samtaler på institusjonsbesøket fikk komiteen et innblikk i høgskolens arbeid med egen organisasjonskultur. Blant annet har høgskolen arrangert samlinger for ledergruppen og resten av institusjonen for å forbedre samarbeidet og øke tilliten mellom ulike grupper.

Det store arbeidet med å profesjonalisere ledelsen av instituttene er også noe komiteen har merket seg. I 2017 vedtok styret ny instituttstruktur. En del av bakgrunnen for endringen var at det ble vanskelig for ledelsen å få de vitenskapelig ansatte til å ta lederfunksjoner på grunn av en allerede stor arbeidsmengde. Høgskolen trenger en ledelse som er i stand til å realisere strategien og utvikle en kunnskapsinstitusjon innen høyere utdanning og forskning. Selv med den endrede instituttstrukturen erfarte høgskolen at instituttlederne hadde hatt større arbeidsmengde enn det som kan betraktes som hensiktsmessig. For å møte denne utfordringen ble instituttstrukturen derfor igjen endret høsten 2020. Komiteen merker seg at dette har vært en inkluderende prosess hvor både ansatte, fagforeningene, ledere og høgskolens øverste styre har vært involvert, noe som vitner om godt samarbeid og god kvalitetskultur.

Andre eksempler på god kvalitetskultur er prosjektet «Focus on the north - Digital learning for pre- and inservice teacher education», som har til formål å styrke kvaliteten på undervisningen i forbindelse med nasjonalt og internasjonalt samarbeid. Høgskolen har også igangsatt tiltak for å styrke fleksible studier, som for eksempel kurs i nettpedagogikk for vitenskapelig ansatte. I forlengelsen av dette skal høgskolen utrede muligheten for å

kunne tilby veiledningspedagogikk med samisk perspektiv. For å øke antall publikasjoner på samisk har høgskolen i tillegg arrangert to skriveseminarer i samarbeid med UiT i 2019.

Når det gjelder utvikling av kvalitetskulturen ved høgskolen, ser komiteen imidlertid forbedringspotensial ved flere områder. En viktig diskusjon er om det er avsatt tilstrekkelig med tid til forskning i de ansattes arbeidsplaner, og om dette muliggjør måloppnåelse innen forskning og sikrer forskningsbasert undervisning og studentenes mulighet til deltakelse i forskningsprosjekter. Komiteen forstår at høgskolen har liten kapasitet, og at undervisningen får høy prioritet, men mer forskningstid vil føre til både mer fornøyde ansatte og økt forskningsproduksjon, noe som vil styrke høgskolens mål om å bli et samisk urfolksuniversitet. I høgskolens siste årsrapport kan komiteen lese at støtteapparatet rundt forskningsarbeidet skal styrkes, og at høgskolen vurderer å opprette et prosjektstøtteteam for å gi mer helhetlig støtte inn i forskningsprosjekter. Dette synes komiteen er fornuftige forslag som trolig vil styrke både det forskningsstrategiske arbeidet og forskningsproduksjonen ved høgskolen.

Studentmedvirkning

Med begrunnelse i kapasitetsutfordringer sendte ikke Studentstyret ved Samisk høgskole en studentuttalelse til NOKUT i forbindelse med tilsynet. Komiteen har derfor begrenset informasjon om hvordan Studentstyret er organisert, og studentenes syn på hvordan deres medvirkning er ivaretatt i høgskolens kvalitetsarbeid. På høgskolens nettsider står det at Studentstyret arbeider med saker som angår studentenes læringsmiljø, og engasjerer seg i sosiale tiltak for studentene. Det står videre at Studentstyret skal fremme studentenes interesser og synspunkter for høgskolens øverste styre og andre komiteer som behandler saker som angår studentene. Studentstyret fungerer som et høringsorgan for alle saker som angår studentene, og har månedlige møter med rektor og/eller direktør, og et nært samarbeid med klasse- og kulltillitsvalgte. I dokumentasjonen NOKUT har mottatt, kan man se at Studentstyret velges hvert år i forbindelse med valg av studenter til ulike styreverv og utvalg. Studentstyret består vanligvis av fem faste medlemmer pluss varamedlemmer, og alle medlemmene velges av og blant studentene.

Ved institusjonsbesøket fortalte studentene at de synes valgene av studenttillitsvalgte kommer brått på hvert år, og de mener at høgskolen bør gjøre et bedre forarbeid, som for eksempel å presentere arbeidet som skal gjøres i de ulike utvalgene i klassene. På denne måten vet studentene mer om hva det studentpolitiske arbeidet innebærer, og er bedre forberedt når det skal avholdes valg ved høgskolen. Tydelig informasjon om kandidatene som stiller til valg, og en koordinering av valgprosessene er også viktig og kan bidra til at valgdeltagelsen øker.

Ph.d.-nivå

Samisk høgskole har ett ph.d.-program i samisk språk og litteratur. Programstyret består av fire medlemmer, hvorav én er doktorgradsstudent ved høgskolen. Programstyret følger blant annet opp saker knyttet til ph.d.-studenter og fremmer innstillinger i saker fra ph.d.-studiet til styret for forskning og utdanning. Ph.d.-studentene opplever at det er en åpen og god dialog om utdanningskvalitet, både gjennom ph.d.-studentenes årlige rapporteringer og gjennom mer uformell dialog om mindre saker som må løses raskt. Komiteen anbefaler programstyret å bruke høgskolens formelle rammeverk, og å være tydelig på de ulike rollene i programstyret og dets tilknytning til styret for forskning og utdanning. Til tross for at ph.d.-miljøet er lite, er det viktig å protokollføre alle møter og møtereferater.

Konklusjon

Kravene i studietilsynsforskriften § 4-1 (2) er oppfylt.

Ordninger for systematisk kontroll

§ 4-1 (3) Institusjonen skal ha ordninger for systematisk å kontrollere at alle studietilbud tilfredsstillere kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-1 til § 3-4 og kapittel 2 i denne forskrift.

Vurdering

I henhold til Samisk høgskoles kvalitetssystem skal styret for forskning og utdanning påse at høgskolens utdanningsvirksomhet til enhver tid oppfyller alle nødvendige krav i lov og forskrift, i tillegg til å sørge for kvalitetssikring av studietilbudene. Samisk høgskole har en relativt liten og stabil studieportefølje, og institusjonen har fullmakt til å etablere nye studietilbud på bachelornivå. Nye master- og doktorgradsstudier må akkrediteres av NOKUT, med unntak av masterstudier som etableres innunder fagområdet til høgskolens eksisterende doktorgradsprogram. Som beskrevet under § 4-1 (2) og § 4-1 (6) er det utfordrende for høgskolen å rekruttere vitenskapelig ansatte til Kautokeino, og høgskolen er derfor tilbakeholden med å opprette nye studietilbud.

Samisk høgskole har opprettet fire større studietilbud fra 2016 og frem til i dag. Ph.d. i samisk språk og litteratur, master i samisk grunnskolelærerutdanning 1.-7. trinn og 5.-10. trinn er alle akkreditert av NOKUT. Samisk sykepleieutdanning er et samarbeid med UiT og derfor akkreditert av UiTs styre, men Samisk høgskole har dokumentert at alle krav var oppfylt før akkreditering. Samisk høgskole har ikke egne rutinebeskrivelser for akkreditering av nye studietilbud, men sikrer at det blir foretatt en relevansvurdering av studietilbudene, og at alle formelle krav i lov og forskrift er oppfylt. De sakene høgskolen har lagt frem, er tillitvekkende, og komiteen finner ingen eksempler på at krav i lov og forskrift ikke er oppfylt.

Samisk høgskole har tilfredsstillende rutiner for å sikre at akkrediterte studietilbud driftes i henhold til studietilsynsforskriftens bestemmelser. Dette løser høgskolen gjennom den tidligere beskrevne rapporteringsløyfen fra studieprogramansvarliges fagrapport til høgskolens kvalitetsrapport som til slutt behandles av styret, se vurderingene av § 4-1 (2), og gjennom jevnlig evalueringer av studietilbud, se § 4-1 (4). Samisk høgskole har i tillegg en egen personalplan som oppdateres jevnlig, og hvor NOKUTs studietilsynsforskrift er sentral, og komiteen ser i dokumentasjonen at krav til fagmiljø blir kontrollert.

Som beskrevet nærmere under § 4-1 (6) ser komiteen at Samisk høgskole har god oversikt over kvaliteten i sine studietilbud. Dokumentasjonen viser for eksempel at utlysning av master i samisk språk og litteratur er utsatt, fordi høgskolen ser at den må gjøre noe med kvaliteten i programmet for å bedre gjennomstrømningen. Bachelor i reindrift er utsatt fordi det mangler et tilstrekkelig fagmiljø. Både bachelor og master i journalistikk er utsatt med hensyn til kapasitet og sammensetning av fagmiljø samt manglende opptak av studenter.

Etter komiteens vurdering har Samisk høgskole samlet sett tilfredsstillende ordninger for å kontrollere at alle studietilbud oppfyller krav i lov og forskrift. Komiteen mener imidlertid at høgskolen bør utarbeide rutinebeskrivelser for intern kontroll og innlemme dette i sitt kvalitetssystem og i andre styrende dokumenter. Når høgskolen kommer skikkelig i gang med periodiske evalueringer, vil dette arbeidet også være en viktig kilde til kontroll med kvaliteten.

Konklusjon

Kravet i studietilsynsforskriften § 4-1 (3) er oppfylt.

Systematisk innhenting av informasjon

§ 4-1 (4) Institusjonen skal systematisk innhente informasjon fra relevante kilder for å kunne vurdere kvaliteten i alle studietilbud.

Vurdering

Ifølge kvalitetssystemet ved Samisk høgskole skal kvalitetsdimensjonene være utgangspunkt for de evalueringer, undersøkelser, rapporteringer, analyser og vurderinger som høgskolen gjennomfører.

Vitenskapelig ansattes evalueringer

Alle emner skal evalueres minst hvert tredje år eller hver tredje gang emnet tilbys. Evalueringen sammenfattes i fagrapporter og skal ta for seg forhold av betydning for kvaliteten på emnet, som for eksempel studentenes faglige forutsetninger for å gjennomføre emnet, arbeidsmengde, undervisnings-, lærings- og vurderingsformenes relevans for læringsutbytte, læringsmiljø, studentenes og koordinators egeninnsats og forslag til kvalitetsforbedringstiltak. Videre fremgår det at det årlig skal gjennomføres en intern evaluering av hvert studieprogram.

I dokumentasjonen som høgskolen har ettersendt, ser komiteen at høgskolen har arbeidet mye med studieplaner og emneplaner, og at dette er pågående prosesser ved institusjonen. Komiteen finner også eksempler på at hele studieprogram er evaluert, og at ny studieplan er vedtatt av styret for utdanning og forskning. Ut ifra dokumentasjonen er det vanskelig for komiteen å se at det gjøres årlige interne evalueringer av studieprogrammene.

Komiteen er også usikker på om det er hensiktsmessig med årlige interne evalueringer av studieprogram. I dokumentasjonen for grunnskolelærerutdanning har høgskolen lagt ved en plan som viser at dette studieprogrammet har både en intern og en ekstern evaluering hvert sjette år, dvs. at det hvert tredje år er enten en intern eller en ekstern evaluering av studieprogrammet, noe komiteen anser som et tilstrekkelig intervall. Høgskolen innhenter i tillegg både interne og eksterne sensorrapporter.

Studentevalueringer

Samisk høgskole ønsker at studentene skal ha en aktiv rolle i kvalitetsarbeidet. Emneansvarlig eller emnekoordinator har ansvaret for gjennomføringen av studentevalueringer i sine emner og at resultatene fra disse blir inkludert i fagrapportene som emneansvarlig skal utarbeide. Det er også utarbeidet maler for evalueringsskjemaene, som tar for seg ulike forhold som er relevante for studiekvaliteten. Komiteen finner flere eksempler på gjennomførte studentevalueringer på emnenivå. Høgskolen innhenter i tillegg studentevalueringer når studieprogrammene evalueres som helhet, som i henhold til kvalitetssystemet skal gjøres årlig. Studieadministrasjonen har også jevnlig gjennomført læringsmiljøundersøkelser, og i dokumentasjonen finner komiteen undersøkelser fra 2017 og 2019.

Både gjennom kvalitetssystemet og i intervjuene med ulike grupper under institusjonsbesøket fikk komiteen bekreftet at høgskolen er en liten institusjon med kort avstand mellom studenter, ansatte og ledelsen. Mange av tilbakemeldingene på studentenes henvendelser gis kontinuerlig i den daglige kontakten mellom studenter og

ansatte, og det ble fremhevet at dette gir muligheter for rask oppfølging, og at mange saker derfor kan løses raskt og på et lavt nivå.

Det er etablert en «Si ifra»-ordning på høgskolens nettsider, der studentene kan si ifra når de opplever noe som må eller kan forbedres ved høgskolen. Her kan studentene fylle ut et avviksskjema, et observasjonsskjema eller et forbedringsskjema. Gjennom samtaler med studentene fremkom det at mange kjenner til ordningen, men at det ikke var så kjent hvordan ordningen blir brukt, og hvordan innmeldte saker blir behandlet.

Dokumentasjonen komiteen har mottatt tilsier heller ikke at denne ordningen benyttes. Komiteen forstår at mange saker ved høgskolen løses raskt og uformelt, men understreker at Si fra-ordningen bør være stedet der alle saker meldes inn. Komiteen mener det er viktig at Samisk høgskole gjør Si fra-ordningen godt kjent blant studenter og ansatte. Det er også avgjørende at høgskolen tydelig informerer om hvordan saker følges opp i dette systemet, og at høgskolen bruker denne ordningen til å formalisere og systematisere innmeldte avvik.

Evaluering av ph.d.

Doktorgradsstudentene skriver årlige fremdrifts- og evalueringsrapporter som programstyret behandler. Veilederne utarbeider også en felles årlig rapport. I tillegg organiserer høgskolen felles veiledningsseminarer og emneevalueringer.

Evaluering av praksis

I dokumentasjonen kommer det frem at praksis blir evaluert på ulike måter. Komiteen ser det som nødvendig å skille mellom evaluering av praksis (i tilknytning til kvalitetssikring) og evaluering av studenten (vurderingsordning). Når det gjelder forhold som er knyttet til kvalitetssikringen av praksis, viser Samisk høgskole til at oppfølgingen her skal skje både før og etter at praksis er gjennomført. I forkant av praksisperioden arrangeres det praksismøter mellom faglig ansatte ved høgskolen, praksislærere og studenter, hvor blant annet praksisoppgaver og forventninger avklares. I tillegg inviterer høgskolen til et årlig praksisseminar hvor studenter, faglærere, praksislærere og lærerutdanningsledelsen deltar. Det er også utarbeidet en mal for praksislærernes tilbakemeldinger på praksissamarbeidet med høgskolen, men komiteen kan ikke finne dokumentasjon på at denne informasjonen faktisk innhentes.

Evaluering av nettstudier

Kvalitetssystemet beskriver ikke egne opplegg for hvordan evaluering av nettstudier skal foregå, men det står at dette kan gjennomføres på ulike måter. Med tanke på at en stor andel av studentene ved Samisk høgskole følger nettbaserte studier, kan det, slik komiteen vurderer det, være nødvendig med tydeligere rutiner for å sikre en god systematisk sammenligning av resultatene på tvers av disse programmene.

Innhenting av data fra interne og eksterne databaser og undersøkelser

Til de ulike kvalitetsdimensjonene henter høgskolen inn ulike nøkkeltall fra Database for statistikk om høgre utdanning (DBH) og Cristin. Nøkkeltallene knyttet til opptaks kvalitet inkluderer antall kunngjorte studier, tilbudte og mottatte studieplasser samt registrerte studenter. For studiekvalitet vurderer høgskolen følgende nøkkeltall: utvekslingsavtaler, innkommende og utreisende studenter, internasjonale studenter og engelskspråklige emner og studieprogram. Eksamenskvalitet inkluderer nøkkeltall knyttet til produksjon av kandidater, strykporsent, gjennomføring på normert tid, andel studenter per faglige årsverk

og studiepoengproduksjon. Nøkkeltall for forskningskvalitet inkluderer tildelte forskningsmidler, faglige årsverk, publiseringspoeng, publikasjoner på samisk samt nasjonale og internasjonale sampubliseringer, i tillegg til antall årsverk med førstestillings- og toppkompetanse ved de to instituttene og samlet karakterfordeling for de siste to studieårene.

Samisk høgskole bruker også data fra Studiebarometeret inn i kvalitetsarbeidet ved institusjonen. Som det kommer frem av dokumentasjonen, har Samisk høgskole relativt lav svarprosent, og høgskolen skriver at de arbeider aktivt med å øke svarprosenten i Studiebarometeret.

Komiteen vil påpeke at høgskolen synes å ha god oversikt over søkergrunnlaget sitt, med hensyn til både kjønn, alderssammensetning og geografiske forhold. Høgskolen har startet et systematisk arbeid for å forstå dette enda bedre, og den har blant annet gjennomført rekrutteringsundersøkelser blant elever ved videregående skoler om deres ønsker og behov for utdanninger ved Samisk høgskole. Høgskolen ser ut til å jobbe bevisst for å bli mer synlig og attraktiv i det samiske samfunnet, men også i andre demografiske grupper.

Komiteen kan ikke se av dokumentasjonen hvorvidt det systematisk innhentes kandidatundersøkelser og/eller arbeidslivsundersøkelser som kan gi informasjon om studienes relevans. Samtidig har høgskolen relativt få uteksaminert kandidater. Komiteen har inntrykk av at høgskolen har god oversikt over disse kandidatene, og at studentene er ettertraktet i de samiskspråklige kommunene.

Eksternt blikk og evalueringer

I dokumentasjonen finnes det eksempler på kontakt med arbeids- og samfunnsliv i regionen og på at høgskolen får tilbakemeldinger om behov fra ulike aktører i de samiske områdene. Et godt eksempel på denne kontakten er etableringen av studietilbud innen samisk sykepleie i samarbeid med UiT og partnerskapsavtaler med praksisskoler i tilknytning til grunnskolelærerutdanningen. I dokumentasjonen finner komiteen også en ekstern evaluering av språkstudiene ved høgskolen og eksempler på hvordan samarbeidet med de samiske språksentrene kan organiseres. Samisk høgskole er også så vidt i gang med periodisk evaluering med eksterne fagfeller. Komiteen ser positivt på at høgskolen innhenter og bruker informasjon fra slike eksterne kilder.

Samlet sett mener komiteen at dokumentasjonen viser at Samisk høgskole innhenter kunnskap om kvaliteten i studieprogrammene fra mange relevante kilder. Av dokumentasjonen synes det som at høgskolen i stor grad legger vekt på interne kilder i den systematiske vurderingen av studietilbudene. Systematikken og rutinene for innhenting av informasjon fra eksterne kilder kan styrkes ytterligere, spesielt med tanke på høgskolens egen ambisjon om å bli et urfolksuniversitet og om å kunne tilby og utvikle en relevant studieportefølje for det samiske samfunnet, men også for internasjonale studenter.

Konklusjon

Kravet i studietilsynsforskriften § 4-1 (4) er oppfylt.

Bruk av kunnskap fra kvalitetsarbeidet

§ 4-1 (5) Kunnskap fra kvalitetsarbeidet skal brukes til å utvikle kvaliteten i studietilbudene og avdekke eventuelt sviktende kvalitet. Sviktende kvalitet skal rettes opp innen rimelig tid.

Vurdering

Samisk høgskole bruker resultater fra kvalitetsarbeidet til å forbedre og utvikle kvaliteten i institusjonens utdanninger.

Vurderinger og tiltak på emne- og programnivå ligger i instituttens fagrapporter om utdanningskvalitet. Komiteen ser flere konkrete eksempler på slike tiltak. Blant annet ble mandatet til ph.d.-utvalget endret relativt tidlig etter oppstart, som følge av erfaringer fra oppstart og tilbakemelding fra stipendiater. Til tross for gode eksempler vil komiteen påpeke at det ikke er like synlig hvordan evalueringresultater fra studenter, vitenskapelig ansatte og sensorer brukes til å utvikle kvaliteten i emnene. Komiteen får derfor et inntrykk av at dette arbeidet ikke er like systematisk.

Komiteen har sett noen få eksempler på fagrapporter og synes det er positivt at det er utarbeidet faste rapportmaler, noe som bidrar til å sikre at det rapporteres på utvalgte kvalitetsområder. Komiteen merker seg at rapportene varierer i lengde, innhold og analyse av resultater, noe som igjen kan påvirke hvordan resultatene brukes videre i kvalitetsarbeidet. Fagrapportene kan med fordel utarbeides mer enhetlig på tvers av program og institutt, og være tydeligere på hva som skal følges opp.

Frem til nå er det slik at instituttlederne har hatt en stor arbeidsmengde og et bredt ansvar for kvalitetsarbeidet på både institutt- og programnivå. Dette har ifølge dokumentasjonen medført at ikke alle oppgavene knyttet til kvalitetssystemet har blitt gjennomført tilfredsstillende, noe som også ble bekreftet for komiteen i samtaler på institusjonsbesøket. I 2019 besluttet høgskolens styre å styrke den faglige ledelsen av studieprogrammene ved å innføre en ordning der det skal være studieprogramledere på alle høgskolens studieprogram. Programlederfunksjonen skal være på plass fra studieåret 2020/21, og komiteen forventer at dette vil bidra til å både styrke det helhetlige arbeidet med kvalitetssikring og -utvikling ved høgskolen, og til at programlederfunksjonen vil kunne ha en nøkkelrolle med hensyn til kvalitetssikring og kvalitetsutvikling, og synliggjøre kvalitetsarbeidet på emne- og programnivå bedre enn i dag.

Høgskolen utarbeider årlige kvalitetsrapporter som skal gi et helhetlig bilde av studie-, forsknings- og rammekvaliteten samt høgskolens kvalitet som urfolksinstitusjon. Kvalitetsrapportene er koblet opp mot de sju kvalitetsdimensjonene høgskolen har satt, og skal beskrive mål og tiltak for det kommende året. I kvalitetsrapportene gjøres det vurderinger av styrker og svakheter ved utdanningskvaliteten, og rapportene beskriver hvilke forhold som må følges opp. Rapportene behandles av styret for forskning og utdanning før høgskolestyret mottar rapporten. Kvalitetsrapportene gir et viktig informasjonsgrunnlag for høgskolens årsrapport. Komiteen synes imidlertid det er utfordrende å se hvordan de foreslåtte tiltakene skal følges opp, og hvem som er ansvarlig.

I årsrapportene til høgskolen rapporteres det på de overordnede målene og de nasjonale styringsparametere fra Kunnskapsdepartementets utviklingsavtale og på de generelle

målene som gjelder hele sektoren: 1) høy kvalitet i utdanning og forskning, 2) forskning og utdanning for velferd, verdiskapning og omstilling, 3) god tilgang til utdanning og 4) effektiv, mangfoldig solid høyere utdanningssektor og forskningssystem.

I vedlegg til hver årsrapport utarbeider høgskolen en årsplan som beskriver hva som skal følges opp. Komiteen kunne likevel flere steder i dokumentasjonen lese om aktiviteter som ikke har blitt fulgt opp. Blant annet går det frem at det er en stor utfordring ved høgskolen at frister ikke overholdes, blant annet når det gjelder godkjenning av studieplaner og kunngjøring av samlings- og semesterplaner. Dette har høgskolen tatt tak i, og den har og utarbeidet et årshjul med tidsfrister, slik at oppgaver blir planlagt i god tid og i riktig rekkefølge. Alle aktiviteter skal planlegges ett år i forveien, slik at instituttene får en god oversikt over ressursplanleggingen og lettere ser emne-, program- og porteføljeplanlegging i sammenheng. Komiteen synes dette er et tydelig skritt i riktig retning, men råder høgskolen til å utarbeide særskilte handlingsplaner hvor det spesifiseres enda tydeligere hva som skal følges opp, frister for de ulike oppgavene, hvem som har ansvar for å utføre oppgavene, og hvordan alt dette skal dokumenteres.

Komiteen har tidligere anbefalt en tydeligere systematikk i den informasjonen som innhentes fra eksterne. Komiteen finner blant annet lite informasjon om hvordan høgskolen bruker internasjonale partnere som en del av egen kvalitetsutvikling, og den vil trekke frem at det ligger et stor potensial her, når det gjelder både dimensjonene forskningskvalitet og undervisningskvalitet og høgskolens ambisjon om å bli et urfolksuniversitet. Når høgskolen kommer bedre i gang med periodiske evalueringer, vil også disse resultatene, som tidligere nevnt, gi et tydeligere og mer systematisk bilde av det eksterne blikket.

Komiteen er ikke i tvil om at Samisk høgskole bruker resultater fra kvalitetsarbeidet til å videreutvikle kvaliteten i utdanningen. Komiteen viser til flere eksempler på dette i diskusjonen om strategisk utvikling av studieporteføljen under § 4-1 (6). Kvalitetssvikt rettes også opp innen rimelig tid, både formelt og uformelt. Kombinasjonen av det nylig utarbeidede årshjulet og en tydeligere årsplan vil, slik komiteen vurderer det, styrke dette arbeidet.

Konklusjon

Kravene i studietilsynsforskriften § 4-1 (5) er oppfylt.

Vurdering og utvikling av institusjonens studieportefølje

§ 4-1 (6) Resultater fra kvalitetsarbeidet skal inngå i kunnskapsgrunnlaget ved vurdering og strategisk utvikling av institusjonens samlede studieportefølje.

Vurdering

Samisk høgskole har en relativt liten og stabil studieportefølje med til sammen ti bachelor- og masterprogram og ett doktorgradsprogram. Høgskolen oppgir i sin redegjørelse til NOKUT at hovedvekten av studietilbudene skal svare til høgskolens samfunnsoppdrag, som er å dekke utdanningsbehovet i det samiske samfunnet. Dette er også en tydelig prioritering i høgskolens strategi.

Samisk høgskole har sendt inn dokumentasjon på prosessen rundt styrebehandling av porteføljen i 2019, hvor det ble besluttet hvilke studietilbud som skulle lyses ut høsten 2020. I forkant av styrebehandlingen ba styret instituttene om en ressursutredning og en redegjørelse for kvaliteten på programmene ved instituttene. Det konkrete eksempelet komiteen har sett, gjelder Institutt for lærerutdanning og viser en redegjørelse av status på fagmiljøet knyttet til studietilsynsforordningen § 2-3, rekrutteringsgrunnlaget og gjennomføring av masterstudiet i lærerutdanning, både 1.–7. trinn og 5.–10. trinn.

Komiteen ser at Samisk høgskole arbeider mye med kvaliteten i sine studieprogram og tar nødvendige grep i form av nulloptak eller revidering av studietilbud. Høgskolen vurderer også nedlegging av studietilbud dersom styret mener at kvaliteten ikke er tilstrekkelig. Komiteen vil berømme Samisk høgskole for sitt arbeid med akkreditering av studietilbud som er relevante for og etterspurte i det samiske samfunnet og i tråd med høgskolens strategi. Beslutningen om å søke akkreditering av ph.d.-studiet innen samisk språk og litteratur i 2014/2015 var et viktig tiltak i høgskolens strategiske arbeid, med det langsiktige målet om å bli et urfolksuniversitet. I denne vurderingen var det sakkyndige panelet positive til høgskolens sterke fagmiljø, og komiteen mener dette viser at høgskolen har hatt en langsiktig strategisk utvikling av fagområdet.

Søknad om akkreditering av samisk grunnskolelærerutdanning er et annet viktig eksempel som komiteen ser har vært grundig utredet av høgskolen før søknaden ble sendt. Samisk høgskole så behovet for flere grunnskole- og faglærere i de samiske områdene i Norden. I forbindelse med utredningsarbeidet besøkte høgskolens faglige ledelse derfor ulike samiske institusjoner og foreninger for å oppdatere seg på det samiske samfunnets utdannings- og forskningsbehov. Høgskolen satte også i gang kompetansehevingstiltak for fagmiljøet ved egen institusjon for å møte kravene i lov og forskrift.

Samarbeid med UiT om opprettelse av samisk sykepleierutdanning viser også hvordan høgskolen jobber strategisk med utvikling av studieporteføljen. Samisk høgskole gjennomførte behovsundersøkelser for en slik utdanning i regionen, hvor resultatene blant annet munnet ut i rapporten «Grunnlag for samisk sykepleierutdanning». Utdanningen er utviklet i tett dialog med det samiske samfunnet og andre helse- og utdanningsaktører i Nord-Norge.

I samtaler med ledelsen ble komiteen fortalt at styret for forskning og utdanning har fått en mer sentral rolle med større vekt på forskningsutvikling, i tillegg til en tettere kobling til

ledelsen gjennom et nyopprettet forum for fagledere. Ledelsen mener at styret for forskning og utdanning sitter med viktige erfaringer fra strategiske saker i kvalitetsarbeidet som også rektoratet vil ha nytte av å få et dypere innblikk i.

Kandidatundersøkelser og periodiske evalueringer er per i dag ikke en sentral kilde til utvikling av høgskolens studieportefølje. Komiteen har tillit til at dette er under utvikling, og påpeker at resultater fra disse arbeidene vil kunne bidra med særlig viktig kunnskap om studienes relevans.

Komiteen finner ingen konkret beskrivelse av rutiner for porteføljeutvikling i dokumentasjonen, verken i høgskolens kvalitetssystem eller i andre styrende dokumenter. Dette gjør vurderingsarbeidet noe mer utfordrende. Det er uklart for komiteen hvordan Samisk høgskole utnytter internasjonale nettverk og avtaler i strategisk porteføljeutvikling, og hvorvidt høgskolen utvikler porteføljen i tråd med høgskolens forskningskompetanse.

Komiteen anbefaler Samisk høgskole å utarbeide rutinebeskrivelser for strategisk utvikling av studieporteføljen. Gode rutiner og rutinebeskrivelser er, sammen med strategisk planlegging, spesielt viktig for å kunne opprette satellittcampuser og en mer desentralisert struktur, som igjen vil lette arbeidet med å rekruttere flere ansatte og studenter fra et større nasjonalt og internasjonalt geografisk område, i tråd med høgskolens egne ambisjoner.

Komiteen anser at Samisk høgskole tydelig viser at resultater fra kvalitetsarbeidet inngår som en sentral del av kunnskapsgrunnlaget ved vurdering og strategisk utvikling av den samlede studieporteføljen.

Konklusjon

Kravet i studietilsynsforskriften § 4-1 (6) er oppfylt.

4 Komiteens konklusjon for institusjonens systematiske kvalitetsarbeid

Konklusjon

Det systematiske kvalitetsarbeidet ved Samisk høgskole er tilfredsstillende: Alle krav i universitets- og høyskoleloven §§ 1-6 og 4-3 (4), studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2) og studietilsynsforskriften § 4-1 er oppfylt. De sakkyndige har tillit til at institusjonens systematiske kvalitetsarbeid sikrer og videreutvikler utdanningskvaliteten.

Komiteens kommentarer til konklusjonen

Dokumentasjonen viser at Samisk høgskoles systematiske kvalitetsarbeid oppfyller alle krav i gjeldende lov og forskrifter. Komiteens intervjuer med ledelse på ulike nivåer, studenter og ansatte bekrefter at prosesser og systemer som beskrives i dokumentasjonen, også fungerer i praksis. Komiteen vil likevel påpeke viktigheten av at Samisk høgskole får LMU, som er et lovpålagt utvalg, i gang igjen.

Komiteen mener at Samisk høgskole er inne i en konstruktiv prosess med å følge opp kvalitetsutviklingen ved institusjonen. Høgskolen har en relativt ny ledelse som har startet flere gode prosesser for å forbedre samarbeidet og ansvarsfordelingen ved høgskolen. Komiteen vil blant annet fremheve arbeidet med ny instituttstruktur, at det er etablert flere faste møtearenaer, og det iherdige arbeidet med fremme en bedre organisasjonskultur. Komiteen råder høgskolen til å fortsette dette gode arbeidet.

Komiteen vil gjerne gi noen råd til videreutvikling av kvalitetsarbeidet ved Samisk høgskole. Alle disse rådene går ut over minimumskravene som stilles til det systematiske kvalitetsarbeidet i lov og forskrift.

5 Vedlegg til komiteens innstilling til NOKUT

Råd til videreutvikling av institusjonens systematiske kvalitetsarbeid

I tillegg til å vurdere om kvalitetsarbeidet oppfyller kravene i universitets- og høyskoleloven §§ 1-6 og 4-3 (4), studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2) og studietilsynsforskriftens kapittel 4, ligger det i komiteens mandat å gi råd om videreutvikling av kvalitetsarbeidet ved institusjonen.

Den sakkyndige komiteen vil gi følgende råd til Samisk høgskole:

- Samisk høgskolen bør utarbeide skriftlige og formelle rutiner for innrapportering av avvik og tiltak for å løse og følge opp utfordringer. Høgskolen bør i større grad dokumentere effekten av iverksatte forbedringstiltak som del av det systematiske kvalitetsarbeidet.
- Komiteen anbefaler at høgskolen utarbeider rutinebeskrivelser for akkreditering av nye og reakkreditering av eksisterende studietilbud, slik at ordningene blir mer standardiserte.
- Høgskolen bør utarbeide prinsipper og rutinebeskrivelser for arbeidet med strategisk utvikling av studieporteføljen.
- Komiteen råder høgskolen til å sette inn ytterligere tiltak for å øke studentrekruttering.
- Samisk høgskole bør styrke den internasjonale dimensjonen for alle de studentene som ikke reiser på utveksling, og tilby flere emner på engelsk slik at flere studenter utenfor Sápmi kan komme på innveksling.
- Høgskolen bør gjennomføre kandidatundersøkelser med jevne mellomrom, for å få mer kunnskap om studienes relevans og styrke den formelle dialogen med avtakerfeltet og andre eksterne samarbeidspartnere.
- Samisk høgskole bør informere og forberede studentene bedre i forkant av de årlige valgene av studenter til styrer og utvalg på alle nivå ved institusjonen. I samarbeid med studentstyret bør høgskolen gjennomgå ordninger for opplæring og tilrettelegging slik at studentorganet får større kapasitet til å gjennomføre sine arbeidsoppgaver. Samisk høgskole bør formalisere møtene mellom studentstyret og ledelsen og implementere denne rutinen i kvalitetssystemet.
- Høgskolen bør i større grad utnytte kompetansen til representantene i styret for forskning og utdanning ved å gi dette styret ansvar for behandling av saker på mer strategisk nivå. Dette styret bør ha en tettere kobling til høgskolens øverste ledelse.
- Komiteen råder Samisk høgskole til å fortsette arbeidet med å styrke høgskolens satsning på forskning og forskningsformidling og realisere planen om å styrke forskningsadministrasjon og -ledelse.
- Samisk høgskole bør tydeliggjøre og synliggjøre arbeidet for å styrke høgskolens posisjon som en internasjonal urfolksinstitusjon.
- I Samisk høgskoles ambisjon om å bli et urfolksuniversitet vil et sentralt virkemiddel være å øke deltagelse i det norske og internasjonale akademiske miljø. Et viktig grep kan være å balansere anvendelse av samisk, norsk og engelsk språk i høgskolens dokumentasjon og informasjon.

6 Institusjonens uttalelse til komiteens innstilling

Sámi allaskuvla
Sámi University of Applied Sciences

NOKUT
Postboks 578
1327 LYSAKER

Din dâhton:	Din ref.:	Min dâhton:	Min ref.:	Assemeannudeadji:
		19.02.2021	19/00250-71	Berit Ellen Johansdatter Eira beriteje@samas.no

INNSTILLING FRA SAKKYNDIG KOMITÉ FOR TILSYNET MED KVALITETSARBEIDET VED SAMISK HØGSKOLE

Viser til innstilling fra sakkyndig komité for periodisk tilsyn med det systematiske kvalitetsarbeidet ved Sámi allaskuvla- Samisk høgskole, mottatt 15.2.2021. Sámi allaskuvla takker den sakkyndige komiteen for et grundig og kritisk tilsyn, og for forslagene til forbedringer av vårt kvalitetsarbeid. Flere av anbefalingene knytter seg til endringer av organisatoriske strukturer og til strategiske prioriteringer som vi er i gang med å følge opp.

Vi vil derfor gjeme benytte anledningen til å informere om at arbeidet med å følge opp råd fra den sakkyndige komiteen gitt i sammenheng med tilsynet er påbegynt. Når det gjelder læringsmiljøutvalget (LMU), så har vi fått på plass nytt mandat og utnevning av medlemmer til LMU er gjennomført. I tråd med komiteens anbefalinger så er LMUs tilknytning til den øverste ledelse nå sikret gjennom at rektor går inn som leder av LMU. De månedlige møtene mellom øverste ledelse og studentstyret vil tilpasses til LMUs tydeligere rolle i vår organisasjon. Rutiner for innrapportering av avvik er utarbeidet, og oppfølging av avviksmeldinger fra studenter er også styrket. Forskningsadministrasjonen er blitt styrket med en ny stilling, noe som vil innebære bedre kapasitet til å følge opp fagansattes forskningsprosjekter og stipendiatene.

Sámi allaskuvla / Sámi University of Applied Science, Hännoluohkká 45, N-9520 Guovdageaidnu.
Tel (+47) 78 44 84 00. Fax (+47) 78 44 84 02. E-boasta: postmottak@samiskhs.no. Org. nr. 971 519 363.

Komiteen anbefaler at Sámi allaskuvla bør tilby flere emner med engelsk som undervisningsspråk. Vi ser det som ønskelig å kunne tilby flere emner på engelsk, for å kunne rekruttere flere utvekslingsstudenter og urfolksstudenter fra andre land. Høsten 2021 tilbys et nytt emne innen duodji, et online kurs hvor undervisningsspråket er engelsk. Det arbeides nå strategisk med å styrke denne delen av høgskolens studieportefølje, noe som også vil bidra til å styrke vår rolle og internasjonale posisjon som urfolksinstitusjon. Studentrekruttering er også høyt prioritert, det jobbes for tiden særskilt med å utvikle flere etter- og videreutdanningsstudier for lærere da vi vet at de samiske samfunn etterspør slike utdanningstilbud.

Når det gjelder samarbeid med andre institusjoner, så er det igangsatt prosesser for å gjennomgå alle nåværende samarbeidsavtaler og kritisk vurdere hvorvidt alle disse er innenfor våre prioriterte strategiske områder. Videre er vi i gang med å konkretisere og formalisere tettere samarbeid med andre universiteter og høyskoler samt andre relevante urfolks kultur- og kunnskapsinstitusjoner. I løpet av 2021 vil overordnede samarbeidsavtaler med Nord universitet og UIT Norges arktiske universitet være på plass. Disse avtalene åpner for spesifikke avtaler innenfor fagområder og også felles studietilbud innenfor områder hvor det er utfordrende å rekruttere fagpersoner.

Arbeidet med å styrke kvalitetssikring av både studietilbud- og miljø, forskning og våre rutiner for å håndtere avvik er høyt prioritert og den sakkyndige komiteens besøk har bekreftet både at vi er på rett vei med dette arbeidet, men har også gitt oss noen nyttige innspill til forbedringer. Vi ser frem til NOKUT-styrets vurderinger.

Dearvvuođat/hilsen

Laila Susanne Vars
Rektor

Berit Ellen J. Eira
Seniorrådgiver

Mielddus/vedlegg

:

Kopijja/ kopi til:

Dokumentet er elektronisk godkjent.

DRAMMENSVEIEN 288 | POSTBOKS 578,1327 LYSAKER | T: 21 02 18 00 | [NOKUT.NO](https://www.nokut.no)